

JEDNOŚĆ NARODOWA

Nr. 9-10

Białystok dnia 4 marca 1945

Rok II

Z przebiegu obrad Wojew. Rady Narodowej

Czytelnicy sprawozdań, jakie zamieszczane są ostatnio w prasie z każdego posiedzenia Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymostku, zaobserwowały nieuwątpliwie nową charakterystyczną cechę tych obrad.

Wyróżnia ona po pierwsze we wzmożeniu zainteresowania ze strony członków Rady, dzięki aktowej pracy jej Przydium, a następnie w podejmowaniu prac uciążających i kontrolnych w zakresie odpowiednim do tego szczebla rady terenowej.

Rady terenowe (nazwa ta odnosi się do rad gminnych, powiatowych i wojewódzkich) mają dwojakiego rodzaju funkcje. Występują jako organy samorządu terytorialnego, bądź też jako organy kontroli społecznej nad działalnością władz państwowych. To ostatnie ujawnienie jest zasadniczym w okresie istoty funkcji rad i jest ono wyraźnym elementem demokratycznego rządzenia państwem.

Z tego punktu widzenia rady są czynnikiem nadzorującym w stosunku do administracji państwowej i samorządowej. Decydując w sprawach o lokalnym znaczeniu, mają one ograniczek uzgarniania swojej działalności z ogólną polityką władz państwowych w zakresie tych spraw.

Na posiedzeniu Rady w dniu 17 kwietnia po jednogodzinowej przewlece, pod przewodnictwem ob. Bolesława Podedwornego, z cytu Przewodzącego W.R.N., znalazły się na porządku dziennym m.in. sprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu bielskiego i akcja siewna.

Organizacja organów bezpieczeństwa, jeżeli chodzi o samą strukturę wewnętrzną, nie może być pozostała — rzecz zrozumiała — lokalnym czynnikom. Jednak kontrola społeczna należy do społeczeństwa, wyrażającego swoją woli drogą swojej reprezentacji — Rady Narodowej.

Po zreferowaniu sprawy bezpieczeństwa w powiecie bielskim przez ob. dr. Danner, za rat głos ob. Wojewoda, który potępił z całą stanowczą metodę metod politycznych. Stwierdził, że metody takie są wrazem słabością tych, którzy nie posiadają poparcia w olbrzymiej większości społeczeństwa, by działać otwarcie. Władze są zdecydowane na bezwzględna likwidację zarówno organizatorów jak i tez i bezpośrednich wykonawców zbrodni.

W.R.N. stylizowała w powietrzu rezolucję, że skrytobójce mordującej ludność, dokonane zostało na terenie powiatu bielskiego na członkach partii politycznych, żołnierzach radzieckich, funkcjonariuszach bezpieczeństwa publicznego, chłopach i Żydach — są robotą irzącej na linii zamierzeń wywiadu niemieckiego. W.R.N. napieczętowała morderców, jako płatnych lub honorowych agentów niemieckich. Metoda terroru indywidualnego streszczała się przez resztki rodzinnej reakcji z pod znaku A.K. i N.S.Z., które usiłują się tym samym poza zawieszenie życia społecznego kraju.

W.R.N. postanowiła nadto wystawić do właściwych władz o przyśpieszenie organizacji i funkcjonowania

Sądów Specjalnych do sądzenia zbrodni litewsko-faszystowskich.

Niżmniej przygotowani do akcji siewu wiosennego przemawiali jako referenci ob. inż. Siryndym Izby Rolniczej i ob. Czepel, kierownik Okręgu, Urzędu Ziemięgo. W referatach podkreślone zostały trudności związane z brakiem nasion, siły politycznej i zarządu rolniczych.

Do przeprowadzenia akcji siewnej postanowiono zebrać wszystkie

rozporządzone środki, wezwać do współdziałania Rady Powiatowej, partie polityczne oraz Izbe Rolniczą i Okręgowy Urząd Ziemiański, jako czynniki Fachowe.

Przyjęto zasadę, że do siewu należy przeznaczyć maksimum nasion, traktując kwestię jakości ziarna jako w tej chwili uboczną, w tym celu, jak największe powierzchnie gruntów leżących odlogiem zostały obsiane.

Nie natrusza to oczywiście reguły co do wykorzystywania do siewu nasion szlachetniejszych, selektywnych tam, gdzie to możliwe.

W zakończeniu poruszone zostały sprawy dotyczące bieżącego życia województwa z uwzględnieniem miasta Białegostoku. Odnosząc tych spraw W.R.N. podjęła uchwały zawierające dezyderaty pod adresem władz państwowych i amoraliowych.

E. Jaron

Wiosenna kampania siewna

Zgodnie z uchwałą Rady Związku Samopomocy Chłopskiej i Izby Rolniczej przystąpiła do zebrania materiału statystycznego, któryby posłużył za wskazówkę, jaką drogą należy kroczyć, aby wiosenna kampania siewna była należycie przeprowadzona.

Ponieważ żadna z istniejących instytucji nie miała danych co do ogólnego obszaru gruntów ornych, ani co do obszarów zajętych pod zboża ozime czy jare ziemnopłydy, trzeba było zbierać materiały na własną rękę. W tym celu wybrano 1000 Bielskich inspektorów Izby. Docierając aż do gminnych Kół Gromadzkich Samopomocy Chłopskiej i do różnych urzędów, związków, organizacji, zbadali oni powiaty Białostocki, Suwalski, Augustowski, Bielski, Wysoko-Mazowiecki, Sokalski i Łomżyński.

Najlepiej wywiązały się zarządy powiatu Białostockiego, Suwalskiego, Bielskiego i Augustowskiego, ostateczając dane sprzyście i terminowo, a wogóle tylko powiat Wysoko-Mazowiecki okazał się pod tym względem niezadarany.

Z przeprowadzonych badań wynika, że w porównaniu z ubiegłym okresem ogólny obszar zasiewu zboża ozimych wzrósł przeciętnie o 15%. Zauważa się to przede wszystkim w momencie pełnego dojrzewania wiosennej odmiany, to zmieszane z nią odmiany późniejsze przydadzą się później do przynajmniej jako pasza dla zwierząt. Grunt, że pole będzie obsiane, bo ugorów być nie może.

Jest dzisiaj wieśniak musi wiedzieć, że kontyngenty na rok przyszły będą wyznaczone od liczby ha posiadanego ziemi, a nie od ha obsianych. Zestawianie pola ugorów byłoby więc jego stratą. Musi też najpóźniej do połowy kwietnia przedeć, iż z czego ma dać na kontyngent, pozwoli mu to odpowiednio dobrze plan siewu oraz innych prac, a często będzie bodźcem do zdobyczenia pasjon i całkowitego obsiewu. Redit. Na pomoc w ziarnie z zewnątrz nie trzeba liczyć, bo są

obszary więcej zasiane niż nasze i Rząd przede wszystkim tam musi pomagać.

Występują też poważne trudności w związku z siłą pociągową. Według zebranych materiałów wypada, że przeciętnie posiadały tylko po jednym konem na 9 ha ornej ziemi. Będzie więc brakowało sprzętu nawet przy odpowiedniej organizacji i dobrym woli chłopa. Czyni się staranie, żeby zaradzić temu, ale wiosenna kampania siewna jest bardzo mocno zagrożona.

Będzie bezwzględnie brak ziarna siewnego.

Będą duże trudności z siłą pociągową, ale odczuće się również brak żelaza, więc brak zmontowanych narzędzi rolniczych.

Nie znaczy to, że po stwierdzeniu powyższych faktów należy spodziewać się nie robić, — odwrotnie, wszystkie instytucje państwowych i gospodarczych oraz partie polityczne muszą być skierowane do jak najlepszego i uczciwego przeprowadzenia kampanii siewnej.

Na marginesie niniejszego artykułu należy wspomnieć o działalności Związku Samopomocy Chłopskiej. Otóż Z. S. Ch. zwrócił się z odpowiednimi wnioskami do Departamentu Przyprawacji w odniesieniu przydziału paszy dla bydła, której zapasy u nas są, a bydło albo głoduje albo jest karmione owsem zasiennym i ziemniakami ze szkodą dla przyszłej kampanii.

Niezależnie od powyższych, Z. S. Ch. zwrócił się z prośbą o wydanie zarządzenia sprzedaży soli i nafty nie zależnie od premii dostarczonych kontygentów. Soli jest poddostatkiem, a chłop je bez soli.

Poczytano odpowiednie starania w sprawie sprowadzenia rasowych sztuk bydła i koni, oraz koni użytkowych z Prus do majątków państwowych, skąd będą rozdzielane do ośrodków rolniczych gospodarstw.

Odbyły się nadto w powiatach zebrania, na których omawiano:

1. Sprawy przyszłych kontyngentów od gruntów posiadanego,
2. Osiadłych wspólniach i pomocy zasiewu,
3. Opieki Kół Gromadzkich nad opuszczonymi gospodarstwami i miastem. Jeżeli chodzi o plan pracy, Z. S. Ch. zmierza z akcją przygotowawczą do kampanii siewnej. Akcja ta będzie iść po linii uswiadomienia, a gdzie trzeba zachęty.

Int. K. S.

Pomoc ofiarom niewoli

Z Warszawy donoszą: Zwycięska Armia Czerwona posuwa się coraz dalej naprzód w głąb Rzeszy. Każdy jej triumfalny krok naprzód, to jednocześnie wzwanie setek tysięcy ludzi z Oflagu i Stalagu, obozów pracy i tych mających się obcoz koncentracyjnych.

Cudzoziemcy mają do dyspozycji 3 punkty izbowe: w Rembertowie koło Warszawy, w Lublinie przy ul. Moniuszki oraz w Łodzi, gdzie obiezione z upoważnienia władz wojewódzkich, Polski Czerwony Krzyż zorganizował tymczasowe domy noclegowe.

Z Lublina donoszą: Uwolnieni już ze Stalagu i Oflagu jedyni więźniowie z obozów koncentracyjnych z terenu Śląska, Prus

wschodnich i innych odzyskanych obszarów, nie tylko Polacy ale obywatele państw sojuszniczych, wyruszyli pleszo z obozów i pojawiają się w miastach polskich.

W związku z powyższym Ministerstwo Pracy, Opieki Społecznej i Zdrowia poleciło Polskiemu Czerwoniemu Krzyżowi zorganizować pomoc przedwyszków w Lublinie. W tym celu zostały zatrudnione 3 dorywczo i przewidziano produkty żywnościowe. Ponacto Ministerstwo poleciło zorganizowanie w okręgu Warszawskim w domach, barakach i koszarach pomieszczenie dla 20.000 ludzi.

Ciężko chorzy względnie wyczerpani z obozów koncentracyjnych dostaną pomieszczenie w sanatoriach.

Morderstwa

Teren powiatu Wyżoko Mazowieckiego jest w ostatnich dniach wojny i po dniach wilnowią morderstw. Na szerszą skalę zasięguje morderstwo wydarzające się w Sokółkach.

Mazury same masy nie wieńcują nawet, jakby zauważać się. Sokółki i sąsiadujące z nimi wieśki i gospodarstwa kipią życiem, dzisiejsze emigracyjsko po- przerwane przez żołnierzy sowieckich, którzy zatrzymali się w Sokółkach. Wysoko Mazowiecka okoliczność pozwala na zidentyfikowanie bestialstwa, z którym zawsze pieszko- tują się ludzie. Lekki czas, mający na celu zatrzymanie zbrojnych grup, przyniósł ogromną gnąbę żołnierzy sowieckich, którzy po przejęciu miasta przez okupanta niemieckiego zaczęli podjęta reakcja polska z AK i NSZ na rzecz uwalniania zbrojnej jedynki wokół Hrubieszowa z hitlerówczem tak częstym dla naszych żołnierzy AK, NSZ i ZWZ-AK. Wszystko to skutkuje morderstwami na polskich maszynach i ludziach.

Wszystko to zaczęło się po tym, jak AK zakończyła swoje powstanie, jakie było wówczas okupacji hitlerowskiej przewodziło przeciwnikowi zbrojnym zbrojnym polskim i AK. NSZ i ZWZ-AK żądających. Natomiast ta sama AK, K, i żołnierze patriotowi zaczęli działać w Polsce Demokratycznej i wreszcie Żydów, których zaczęły po lasach.

Na dnie rzeki Zgłowiączki przetrwała chata w starych wąwozach zwiercielowych. Wyszli oni na swą śpiątkę z duszą, wyniszczeni i zatłoczeni, aby wspólnie wrócić do budowy wolnego i niezależnego Państwa Polskiego.

Wieczorem dnia 18 lutego zgromadzili się, aby weszpresso się rady w jednym lokalu, gdzie się teraz zatrzymał. Nagle zdjął się jeden z nich, który był wspólnikiem hitlerowców. Padają strzały, a od nich uciekinierów. Biedni żołnierze AK, siedem istot ludzkich, zdeszło w meczanach na dalekim zapleczu wojny. Mężczyźni znali się z troletem i dzieckiem. I jego bandy kalkula akówka nie oszczędziła.

Zostaniej chwilę:

W czwartek dnia 2 III 1945 r. u na- pół godzinnej, z zachodem słońca, w wyniku walk odsuniętych od Niemiec pełniło- wała zamek miasta. Na Pomorzu na- pędzony zaczęły od Nowego Szy- cina wyjściem na rzekę prowadzącą na- tarcie na miasto przeszło 800 żołnierzy wojskowych z siedmiu Gildów, Dub- belfeld, Lindeberg i Giszlik.

W regionie Wroclawia trwają walki zmierzające do zniszczenia okupacyjnego garnizonu przejściowego. Oczyszczono od Niemców pełniło- wała zamek miasta. Na Pomorzu na- pędzony zaczęły od Nowego Szy- cina wyjściem na rzekę prowadzącą na- tarcie na miasto przeszło 800 żołnierzy wojskowych z siedmiu Gildów, Dub- belfeld, Lindeberg i Giszlik.

W regionie Wroclawia trwają walki zmierzające do zniszczenia okupacyjnego garnizonu przejściowego.

Na frontach odcinkach frontu działały żołnierze polskie i lokalne, zaczęły działać dnia 1.III-45 r. ku- raki i żołnierze, którzy pierwotnie do- biegli do rzekiego czołgiem w walce z polskimi żołnierzami artyleryjskimi, z których strzelano 34 samolotów.

W dniu 1 nowego marca (16 dnia) 1945 r. na miejscu fortu położonego 700 metrów od rzeki, w dół rzeki

wolnieliśmy na miejscu ten ko- szmarny obraz, który musi na dłu- gie lata utrwalić w pamięci.

Dzisiaj musimy zetknąć się z naj- bardziej tragicznym i zgrzyt- jącym obrazem podążającym za prze- stępem hitlerowskim.

Reakcją polskiej wymknął się już całkowicie grunt z pod nogi, wyżłobiona ją nigdy nie wróciła lata z prze 1939 r., chwyciła się więc ostatniej deski ratunku: stanina za- metu zastraszania. Ona sadzi, iż mogą wywołać ferment w masach ludowych.

Przelicyli się jednak ci spraw- cy, spamiętali nawet ich nazwisko nie wolno, że ujdzie im to bezkarnie, gdyż Państwo Polskie jest daleko silniejsze niż przed wrzesieniem 1939 r. mając za sobą zwartą masę ludu u- pracowanego. Państwo zdecidnie karać i to tutaj, jak na to zasługują pople- czni w hitlerizmu.

Powracając do samego A. K. Raczy- kiewicza zaczęły w Łomży i w „pozna- niu” pozwolić AK. Należy sobie uświadomić, że A. K. to nie żadna armia, że to zwykła zbicianna bandy-

Dzisiaj na tą szerszą wreszcie czas aby opowiedzieć się, iść razem z Wojskiem Polskim, dobitki hitlerowskiej gada w jego legowisku.

K. Smoczyński

Odbudowa zakładów użyteczności publicznej

Najwięcej chyba dokonano i naj- bardziej planowo prowadzą się pra- ce w zakresie odbudowy zakładów użyteczności publicznej.

Większych i mniejszych elektro- trowni i zakładów, oddających nadmuch prądu dla ogólnego użytku było na terenie naszego okręgu około 1000 o wydajności ogólnej do 180 000 kilowatów. Przodo- wała elektrownia białostocka o pro- dukcji 10 700 kw. Poza tym Suwał- kowska 180 kw, Augustów 740 kw, Hajnówka 870, Łomża 523 kw, Bielsk 228 kw, elektrownia przy wykopalisku skarbu Nowika w Białymostku 810 kw, Łapy 400 kw, pewne znaczenie miały i inne mniejsze ośrodki.

Wszystkie te elektrownie unie- ruchomiono w stu procentach przez zburzenie spalenie, lub zniszczenie silników i innych urządzeń maszyn elektrowni wywieziono do Nieriec. Straty sięgają 90% wartości. Sama elektrownia białostocka ma 9 500 000 zł. strat wg. kursu z r. 1939.

W zakresie odbudowy mamy na widoku w pierwszym rzędzie białostocką elektrownię. Zamierza się 1) sprawdzić maszynę parową do ge- neratora, 2) zamontować turbinę z Zamościa i 3) sprawdzić turbinę ze Stolowej Woli.

Istnieje też możliwość połącze- nia z liniami wysokiego napię-

cia w Prusach Wschodnich. Pro- dzia się w tym celu studia i badania. Zachowanie linii wysokiego napięcia jest ważnym obowiązkiem władz administracyjnych i Zw. Mopomocy Chłopskiej, gdyż ta dają może być rozwiązania sprawy elektryfikacji całego szeregu miasteczek i wsi, bo o największej skuteczności w eksploatacji maszyn elektrowni jest brak transportu wody.

Wodociągi i kanalizacja nieprzerwane mniej niż elektrownie. Główne urządzenia w silnikach częściowo spalone, częściowo wysadzone w powietrze. Sztuki w budynkach sięgają 96 000 zł. w maszynach i urządzeniach 252 000 zł. wg. kursu z 1939 r.

Odbudowujemy i tu, co się da. W 1944 r. zakupiono silnik ("Silnicę"), budynek stacji pomp w silnikach naprawiono w znaczącej części, prowadzą się roboty na przebudowę studni abisyńskiej ulicy Młyńskiej i dokonano sześciu innych prac: naprawie linii, hydrotowów, naprawianie warsztatów. W początkach marca przystąpiono do remontu wieży ciśnień, sięgającej do zainstalowania maszyn ustawionej na Stacji Pomp w Wałkach.

Już obecnie stacja jest w sta- trykrotnie pokryte zapotrzebowanie wody w mieście.

Brak dowozu węgla i tu się mimo daje we znaki. Leży on stale w Hajnówce, i za dostawę trzeba płacić horrendalne sumy.

Telefony i telegrafy ro- niej zniszczone. Straty sięgają 5 500 000 zł. wg. kursu z r. 1939. Linia telefoniczna jest zniszczona w 100%, silnika na 50%, zamieska w 10%.

Odbudowano już silnik na linie na Sokołkę, Hajnówkę, Bielsk i t. p., ale pozostało jeszcze bardzo dużo do zrobienia.

W każdym razie idziemy przed!

M. Lukaszewicz

O pismo dla młodzieży

Młodzież to przyszłość narodu.

Ona obejmuję w swojej wolnej demokratycznej Polsce, której wywalczyli ją ojcowie. Zależnie od tego, jaką będzie młodzież,aka będzie Polska.

Doskonale rozumiał to "Wróg, przykuł okupant. Przykucie lat de- prawował on dużą polskiego dziecka, wychowanego na poskuszego p. wiejskiego „łotrońca”, ucząc

sięszym Che Guitta, Drezna i fabrykę Kriegera w Magdeburgu. Samo życie startujące z baz wiejskich bombardowały obiekty wojskowe, przemysłowe i przemysłowe w Bawarii i Austrii. Berlin był bombardowany 1 noc z rzędu. Sa nobylszyzmy i zdrożeń bombardowały ponownie Erfurt, Bremen, Lubeck i München.

Jak donosiłaże źródła oficjalne Marszałek Aleksander powrócił do W. o. po odbyciu konferencji Marszałek i Tito i Marszałek Tolstojevićem. W czasie rozmów wręczono całkowite plan operacji wpiski sojuszniczych na Bałkanach i na Morzu Śródziemnym.

Kutno: W dniu 27.II-45 roku odbyła się Kutnia uroczystość wy- marszu Wojska Polskiego na front. W uroczystości tej wzięli udział Prezydent Krajobrazu Rady Narodowej, Bolesław Bierut i Wódz Naczelnny, Wojska Polskiego generał Roman Rylski. Po wiejskiej defilacji odbyła się odprawa żołnierzy w sali gimnastycznej kina. Byli na niej obecni: Prezydent Bierut i Wódz Naczelnny, który węglowiłuższe przemówienie, skreślając za tamą kierpsa oficerskiego Aranżji Polskiej.

W dniu 1 nowego marca (16 dnia) 1945 r. na miejscu fortu położonego 700 metrów od rzeki, w dół rzeki

je swym przykładem zbrodni, samo- lubstwa i oszustwa.

Okres ten, pozostawił w duszy dziecka poważne ślady. Wzrok zła- naaka też w las nie idzie, przeciwko - łatwiej się krzewić niż dobra.

Tymczasem młodzież nasza winna stać się zespołem patriotów i świat- lych obywateli.

Dom rodzinny i szkoła nie mogą dzisiaj podobać zadaniu. Rodzice nie mają czasu na poświęcenie go dzieciom. Troska o chleb pow- szedni przeniesiona im wszystkim. Dziecko nie ma przed kim otworzyć swojej duszy, nikt nie rozwija drę- czących myślą głowę zagadnień, nikt nie zapali świętego płomienia serca.

W szkole program nauczania i po-ręczniczy obowiązuje nadal z okresem przedwojennego. Innych na- rządu nie ma. A ja że daleko odbiega nasza rzeczywistość od tamtych czasów!

Nauczyciel jest obecnie tak obciążony pracą nauczania, że zwalanie na jego barki całego ciężaru wychowawcze jest fizyczna niemożliwość.

Tu z pomocą przyjść winien nowy, trzeci czynnik pismo dla dzieci i młodzieży.

Pismo takie ma w dostępnej i zrozumiałej formie zapoznawać młodych czytelników z ideami postępu, które nurtują zwycięskie narody, winno krzewić umiłowanie ojczyzny i wolności, winno wprowadzać młodzież w rządy naprzód przed zyciem. Słownie winno dać jej to wszystko, czego nie daje dom i szkoła.

Młodzież zazdrości patrzy na doroszych czytających gazety. Tak by się chciało dowiedzieć tego wszystkiego, o czym z takim zainte- resowaniem rozwijają dorosli.

Od Administracji

Numer 9 „Jedności Narodowej” wyszedł z druku z przyczyną od nas niezależnych.

Dowody winy

Paszyca niemiecki skazał miliony ludzi na więzienie i śmierć. Jaki doszukiwał się winy w ofiaraach, daje temu świadectwo autentyczny wiersz skazańca, który dn. 28. 3. 44 r. został wywieziony z Białegostoku do obozu koncentracyjnego w Stutthofie koło Gdańska.

Badanie.

Do jakiej partii należysz? Pseudonim?

O tym, co pan mówi, nic mnie wiadomo.

Mów pan lepiej prawdę. Wszystko wiemy o nim.

Nic nie wiem.

Wież jesteś niewinny i szkunno? Mów prawdę. Słyszysz, już motor śmierci warczy.

Jam niewinny.

Kim jesteś?

Połaslem.

Dziękuję, wystarczy.

W. Kręlikowski.

Miny

Wśród pozostałości po wojnie na naszym terenie szczególną troskę budzi bezpieczeństwo, na jakie zarząda się mieszkańców wsi trafiając na miny.

(Były 1c tysiące)

Ogromna ilość min usunięta Czerwoną Armią, ale tylko tam, gdzie jej to było potrzebne. Na polach i lasach, na tzw. zasadnych drożynach leśnych pozostało dotąd mnóstwo tych strasznych narzędzi zniszczenia.

Dziś jeszcze zima krepiaje ruchy wieśniaków, a już na dziesiątki może liczyć wypadki śmierci lub okaleczeń, spowodowanych przypadkowymi wybuchami. Za niektóre miesiące chłop wyjechał w pole i dziecko jego pogoni było na pastwisku. Obawiać się należy o ich życie.

Dlatego apelujemy gorąco do władz wojskowych: niech tereny zamieszkałe sprawdzą i zabezpieczą, niech dają instruktorów. W ciągu kilku dni można zorganizować odesłany przez sołtysów kurs dla rogarzonych chłopaków, którzy po częściu ludność swoich wiosek jak uniknąć niebezpieczeństwa.

Co do tego maja gis oczywiście właśnie wojowa.

Jedno jest pewne; zapomniane miny trzeba usuwać przed własną. Ludzi pozostalo tak mało w wyniku tej wojny, że życie każdego przestało być dla nas sprawą prywatną.

Stalo się ono publiczną wartością.

W. M.

Nie doja się.

Widzę, że na miesiąc iut. plan produkcji 3 fabryki Pan. Zakł. Mechanicznych został zwiększy o 50% w porównaniu ze styczniem i mimo straty dwóch dni pracy z powodu niedostarczenia pracy elektrycznego, plan produkcji został wykonany ponad normę.

Mając się wykonać 6000 śrub i 3300 spłet. gwoździ, natomiast wykonano 5405 śrub i 320 gwoździ, a ponadto 2007 szabli do śru.

Nie ustaję w pracy

23 fabryka tekstylna - każdym miesiącem rozwija się i tempo jej produkcji się zwiększa.

W miesiącu lutym wykonano 16.520 m² materiału, a miało się wykonać według planu produkcji 16.508 m².

Równieże to zaopatrzieniu 536 obywateli w nowe ubrania, licząc przeciętnie po 3 m sukna na każdego.

Wyroby szklane potanie

Robotnicy i administracja huty szklanej dotrzymali danego przyjęcia. Piec hutniczy już ruszył, dnia 21. II. w pełnym tempie. Robotnicy wyrażają butelki monopolejowe i lampioniowe różnych wymiarów, szkła do lamp Nr. 3, 5, 8, 11, lampy dąstowe Nr. 2 i 8, gąsioły, balony i nawet galanterię szklaną.

Nie poprzestaje się jednak na tym. Przystąpiono do uruchomienia tych urządzeń, technicznych, które pozwolą rozszerzyć zakres produkcji. Już się nawet rozpoczęło przyjmowanie większych zamówień na wyroby ze szkła.

Są jednak kłopoty, oraz trudności. Słaba jest np. p. nadzór na otrzymanie pod dostatek sody i drzawy. Brak papry do pokrycia dachu wstrzymuje pracę podczas deszczów. T. zebra w tym pomocy fabryce. Administracja huty podejmuje usilne starania, żeby zbić zaradziec, ale musi znać się na parcie u właściwych czynników. Gdy robotnik będzie miał dach nad głową, to możemy być pewni, że szkła nie zabraknie.

A przecież szyb do okien tak bardzo potrzeba!

Kadziejski.

Olśniami słami

Fabryka Nr. 6 leżała w gruzach jak wszystkie inne.

Przygotowanie do uruchomienia fabryki podjęto czterech robotników, poczynając natychmiast od siedmiu. Rozpoczęła się intensywna praca. W pierwszym rzędzie ustalono plan robót i doprowadzono do porządku suszarnię suku.

Ponieważ w tym czasie ob. Olszewski, kierownik fabryki, został mianowany dyrektorem Trustu Włocławskiego, objął po nim kierownictwo fabryki ob. Sokolski Alojzy i tracią szła dalej.

Gieszyliśmy się, kiedy dzieci, gdy nam się udało, wydobyły z gruzów rakaś zdatną do użytku maszynę, czy bieżen i w krótkim czasie, zrealizowaliśmy plan uruchomienia zakładu. Najtrudniej było z postrzygalnią i od Izraeliem „mokrym”, bo tam było najwięcej rumowisk, ale wspólna i celowa praca dyrektora, mistrów, techników i robotników doprowadziła do tego, że nawet ten oddział przybrał wygląd estetyczny i miły.

Smiały się z nas ludzie, że darmo pracujemy. Jednak 4 hasznych mistrów i 10 robotników, że, moze oni sami przyjdą prosić o robotę. Tak się stało. W naszej fabryce pracuje obecnie ponad 80 robotników.

Gdy się puściło w ruch maszyny parowej „serce fabryki”, koło rozpoczęte zaczęło obracać wały transmisyjne, i syrena zagwizdała serce robotników zabiły żywą bo fabryka ożyła.

Nasz robotnik potrafi dbać o swój warsztat pracy, przez co służy i Ojczyźnie!

O mieszkaniu

Znalezienie mieszkania w Białymostku jest często beznadziejna sprawa. Poszukujący lokali otrzymują nierzaz przez Urząd Mieszkaniowy mylne wiadysy powstające na tym tle nawet kłopotnie między refektantami, a mieszkańiem jak nie ma, tak nie ma.

Tymczasem są domy (np. na Pol. 26 i 18) gdzie tylko zupy by trzeba wstać, żeby się lokale nadawały do zajęcia. Czy nie byłoby najprościej przerowadzić rejestracji takich domów i oszczęścić je bolą częściowo?

Cały dał hili parę szyb w oknie może przynieść korzyść Zarządu Miasta, ulgi ludności.

Obsiąć musimy wszystko

Wobec zniszczenia przez działania wojenne znaczących polaci kraju produkcja rolna może nie wystarczyć w tym roku na wyzwyenie ludności szczególnie w miastach. Ponieważ rozmiany tej produkcji są w ścisłej zależności od wielkości obszarnych obszarów, należy dążyć do tego, by jak najmniej ziemi leżało odlogiem.

Obsianie wielkich terenów wiejskich uzależnione jest od posiadania odpowiedniej ilości rąk robotniczych, od sprzętu, nawozów i nasion do siewu. Wobec braku tych czynników w wielu miejscowościach, szczególnie tam, gdzie się odbywały walki, trudno będzie przy największym nawet wysiłku obsiąć wszystkie obiekty rolne. By odciążyć wieś chociążby częściowo, należy wszystkie wolne kawałki ziemi w miastach zużytkować pod warzywa. Uprawa takie nie sprawi nikomu wielkiego trudu, a będzie on wielokrotnie wynagrodzony.

Nagroda za spełnienie obywatelskiego obowiązku

W chwili, gdy Niemcy opuszczali Białystok, niszcząc fabryki i warsztaty pracy, urządzenia i domy mieszkalne, znaleźli się ludzie, którzy zdolali przeciwstawić się akcji wroga i ocalić, to się dało.

Dziś z uznaniem należy wspominać o czynie pracowników Wodociągu, którym udało się zalać wodą urządzenie stacji przepompowawiającej ściekow w zamierze uchronienia jej przed zniszczeniem. Są to obywatele Bartkiewicz Michał, Pokora Aleksander Matuszczak Michał

Inni znów ukryli plany regulacji Bałki, skopiowali rysunki wykonawcze i zabezpieczyli je przed wywiezieniem. Są to technicy Wodociągu, ob. ob. Jaruzelski Janusz, Stasiewicz Aleksander Antoniuk Sergiusz.

Ob. Hajduczna Jan ukrył przed Niemcami wóz, dorożkę i uprząż. Wszystkie te, będące pod jego dozorem przedmioty, zwrócił następnie Wodociągowi.

Za ofiarą działalności, godną prawdziwych patriotów, Zarząd Wodociągu wystąpił z wnioskiem nagrodzenia ich specjalnymi premiami.

Smutne fakty

Państwowa gospodarka Nr. 1 to poważny zakład zatrudniający przeszło 100 osób.

Miedzy nimi znajduje się grupka mularzy i cieśli składająca się z 7 osób. Pracują oni normalnie jak inni robotnicy, jednak nie są równorzędnie traktowani przez administrację fabryki. Każdy n. p. z robotników otrzymał po parę kamiaszy, każdy miał prawo przeniesiony saro wiec wyrobić sobie na dobrą skórę, a oni nie. Dlaczego?

Cieśnie i mularze pracują swymi narzędziami, które obecnie drogi kosztują, za co należy im się w myśl umowy zbiotowej wynagrodzenie. Dotąd jednak nie otrzymali za to gospoda nawet butów zdobyć nie mogą.

Sprostowanie

W związku z wydrukowanym w poprzednim numerze „Jednosc Narodowej” sprawozdaniem z posiedzenia Woj. Komitetu do spraw szkol rolniczych ob. inż. Markiewicz na desał nam sprostowanie, że poruszył on tylko sprawę otwarcia w Białymostku Liceum Ogrodniczego, gdyż programy ministerialne nie przewidują wogół organizowania realnych uczelni stolarskich.

W Białymostku mamy dużo wolnych terenów, nie należących do nikogo. Powinny one być wykorzystane. Może tego dokonać Zarząd Miejski we własnym zakresie, względnie rozdać pod uprawę działy tym, którzy ja będą mogli należycie wykorzystać. Widziałem w czasie okupacji niemieckiej w Warszawie i w wielu miastach prowincjonalnych jak ludzie z różnych sfer społecznych wychodzili wiosną ze szpalerami i grabiami na wydzielone z terenów miejskich piece, usuwali gruzy domów, zasypywali doły, robiły grządki i siali warzywa.

W naszym mieście łączna przestrzeń możliwych do wykorzystania wynosi kilkaset hektarów, tym bardziej więc nie można ich zostawiać odlogiem.

Nie wątpię, że chętnych do tej pracy nie braknie szczególnie wśród młodzieży szkolnej. Dzieciakom to dobrze zrobi pod względem wy chowania, a i dorosłym ruch na świeżym powietrzu wyjdzie tylko na zdrowie.

Akcję w tym kierunku należy rozpocząć jak najwcześniej, gdy zbliża się okres robót wiosennych. Niewątpliwie Zarząd Miejski weźmie tę sprawę pod uwagę i szybko zorganizuje całą akcję związaną z jej dojnością.

Inż. T. Markiewicz

Na marginesie

Jeśli ocali życie swoje i rodzinny, to niech się cieszy! A o meble to tam mniejsza... Tak wyrokuje każdy, kto sam siada na krześle, kto posiada wieszak i szafę.

My jednak, mieszkający w naszych ścianach, stwierdzamy, że problem sprzętów domowych zarysował się obecnie w bardzo ostrej formie.

Jest po prostu udreka nie móc usiąść na krześle, nie mieć nic na piśmie z braku stołu, trzymać talerz z zupą na kolanach, rozkładając pościer na podłodze, a ściany pokoju zdobić szeregiem gwozdzi, by powiesić ubrania.

Brak sprzętów domowych dotknął w naszym województwie ludność osiadłą na mniej więcej 15 km. w głębi od linii: Biebrzy i Narwi, gdzie front był ustabilizowany około 6 miesięcy.

Ludność dwukrotnie burzonych miasta Łomiy zmalała z 28 do 12 w przybliżeniu tysięcy. W mieście jest jeszcze ze 30% mieszkańców zdanych do użytka, ale całkiem ogólnoczych.

Dziś ewakuanci zdyskują najczęściej opustoszałe mieszkania.

Sprawy mebli sam rozwiązać nie mogą. Brakuje materiału i najpriorytetowych parędzi stolarskich. Konieczne więc jest rozwiązanie zadania przez czynników nadzorujących.

Proponujemy natychmiastowy apel do Stowarzyszenia Architektów R.P., które już się ukościło. Są tam młodzi architekci, entuzjasci planowania sprzętu domowego. Niech polski architekt da nam np. projekty miejskiego łóżka, szafy stołu, krzesła, a ta ze wiejskiego „szlabanu” (rodzaj ławy rozkładanej w łózko).

Niech oba żołynińskie państowe zakłady przemysłu drzewnego podobne praktycznie, gdzie indziej otrzymają za zadanie seryjne wykonywanie sprzętów prostych, skromnych i lecz zbudowanych celowo i estetycznie.

Mozemy być pewni, że nie zostaną one na składek.

W. M.

Odpowiedź na „Dość tego”

Po tym tytułem opublikowany został w Nr. 2 „Jedności Narodowej” z dnia 10 grudnia r. ub. artykuł z szeregiem ujawnionych w ostry formie zarzutów pod adresem Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymostku.

Powokana dla zbadania tych zarzutów specjalna komisja składała się z przedstawicieli leśnictwa Ludowego, Związku Samopomocy Chłopskiej, Okręgowej Radywiązków Zawodowych i Pełnomocnika Wojewódzkiego do spraw Działów Zbadawczych poruszone sprawy w ramach których czasem do końca stycznia r. b. opracowała sprawozdanie, którego oficjalna treść sprowadza się do następujących ustaleń nawiązanych do poszczególnych zarzutów:

1) W okresie pogorzelskim większość pomyślności budowlanej miejscowości Dyrekcja L. P. wykazała inicjatywą i dobrem woli, a po dekadzie nie była już zasadniczo jedynie wskutek wstrzymujących zarządzeń Resortu Komitetu Kierunkowego h. kary za dokonanie której przekonał P. P. S. Niemiec, nie odzwierciedla więc ta faza orzeczeń karanych.

2) Akcja operacyjna rzeczywiście nie była w czasie właściwym należycie równieńska, gdy zasada sterująca ujęta przez Urząd Wojewódzki, który mianował specjalnego pełnomocnika swego do akcji operacyjnej w celu modernizacji siły roboczej, nie wszystkie ogniva administracji leśnej stawały się wysokość zadania, co do końca rezultacie niektórych wypadków niewykorzystanego roli leśnych żarówkowych, tak trudne do pozykania.

3) Wyższe ceny sprzedażne nie są stosowane wyłącznie instytucją państwowymi i leśnymi, lecz również przez prywatnych jednostek dziesięciocentowe różnice — według projektu najszczególniejszej, całkowicie przez Lekę i Leżę L. P. Miejskiego Dyrekcja L. P. w granicach swych uprawnień co do czasu idzie nikt nie jest skłonny budnić.

4) Na lata wojewódzkie miejscowości L. P. rozdzielała po częściowa i całkowita, lecz zawsze przystępstwo przez Dyrekcję L. P. jednakże częściowo, zgodnie z nową organizacją władz centralnych, w związku z tym zakaz wiodący do wykonywania tych działań.

5) Wypadków zapownictwa i brutalnego zachowania się funkcjonariuszy leśnych względem ludności zatrzymany przez Komisję materiał nie stwierdza.

6) Zarzut, jakoby ogólni pracowników miejscowych, zatrudnionych w niemieckiej administracji leśnej, przywiązał się do tępienia partyzantów i ucieku przed ludnością nie znalazły żadnego potwierdzenia. Zebrane materiały wskazują, że tylko niewielkie jednostki spuszczone tych

pracowników działały na szkodę partyzantów, za co poniosły z ich rąk zasłużoną karę, natomiast bardzo wielu pracowników czynnie pomagało partyzantom.

J.

Od Redakcji Niniejsze sprawozdanie zamieszczamy nietylko z obowiązku dziennikarskiego, iecz również i z pełnym zadowoleniem z oficjalnego wyjaśnienia poruszonych w artykule kwestii.

Czy się dzieje w Szczuczynie

W sali szczuczynskiej Straży Ogniowej odbył się dnia 29. I. 1945 r. wiec.

Zagali zebranie przedstawicieli Stronnictwa Ludowego. Po odśpieniu „Jeszcze Polska nie zginęła”, przemówili poseł do Krajowej Rady Narodowej, Sokół Bolesław, znany działacz polityczny z P. P. S. Nakrashig Armii Polskiej i jej współpracowanie z Armią Czerwoną.

Po scharakteryzowaniu najwybitniejszych zbrodni niemieckich h. jakichś do dnia nie wiadomo, oświadczył mówca, że krzywdy nasze zostały poniemieckie. Armia nasza wraz z Armią Czerwoną pojedzie aż do Berlina, by dbić gaua w jego własnym gnieździe.

Następnie przemówił przedstawiciel Armii Polskiej, komendant Milicji w Szczuczynie, Rycz Jan, który otrzymał zadania naszej Armii i wezwał zebranych do współpracy z Rządem. Po nim zabrał głos przedstawiciel Stronnictwa Ludowego i przedstawił wytyczne Tymczasowego Rządu w Lublinie. Cewa, podkreślił, że zajął ten powstał z ludu, że opiera się tworzącą prarę na masach i jest wyrażaniem woli tych mas. Zaśrocz i przemówienie wnies-

sioniem rezolucji pod adresem Rządu. Obecni przyjęli ją oklaskami.

Zakończono wiec odspiewaniem Róty.

Następnie odbyły się wybory do Rady Miejskiej w Szczuczynie.

Z życia Grajewa

Dnia 26.I. 1945 r. odbył się w sali kina miejskiego wiec z udziałem około 500 osób.

Zagali zebranie Starosta, ob. Roszko Antoni, pocz. i przemawiał. Przedstawiciel Wojska Polskiego, kpt. Łaszta, poseł do Krajowej Rady Narodowej, ob. Sokół, przedstawiciel Stronnictwa Ludowego i wreszcie przedstawiciel P.P.R., ob. Bartosiewicz.

W treści przemówień zebrani przebyli raz jeszcze niezapomniane chwile z dnia 25.I. b.r., kiedy wkrótce do miasta Armia Czerwona, a w następstwie Wojsko Polskie i przedstawiciele władz, zaznajomili się z historią naszej armii i Rządu Tymczasowego, oraz z zadaniemi i celami, jakie mamy przed sobą. W szczególności, podkreślono zasługę Armii Czerwonej i znaczenie Związku Samopomocy Chłopskiej.

Dnia 27.I. r.b. odbył się pogrzeb sześciu ofiar w bestii sposobu pomordowanych przez gestapo w wąlkę do miasta Grajewa. Zmasakrowane zwłoki świadczyły o niełubzkim katowaniu niewinnie więzionych. Po ekshumacji odbył się pogrzeb z miejscowością na cmentarzu parafialnym, w którym wszyscy udzielił uczestnictwa ludności z nowotowym plutonem Obywatelskiej Milicji i miejscowym księdzem na czele.

Prawo Państwa Prus Wschodnich

W związku z zamierzonym utworzeniem Urzędu Miar i Wag w Białymostku, wszyscy byli prosieni o jego urządzenie, ogłoszenie się do Województwa, pokój 71.

MOTORY ELEKTRYCZNE

do 5 PS - 220/380 V.

kupi
Drukarnia Państwowa
w Białymostku, ul. Lipowa 16.

Uwaga Rolnicy!

Pew Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Białymostku otworzyła sklepy przy ul. Rynek Kościuszki 20 i Lipowej 23 w których możecie nabyć:

NASIONA i NARZĘDZIA

wszelkiego rodzaju artykuły i naczynia kuchenne.

Kandydat na nauczyciela!

Uwaga!

Nie trzeba powtarzać, jak ważne jest zadanie i rola nauczyciela, jak wielkie terytoryjnego jego pracy leża odlegiem.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Białostockiego w Białymostku organizuje wstępny jednoroczny Kurs Nauczycielski, przy którym będzie bezpłatna bursa. Kandydaci mają także możliwość uzyskania stypendium miesięcznego w kwocie 250 zł.

Nadurs przyjmuje się do świadectw ukończenia 6 klas gimnazjum starego typu, 4-ech klas nowego, albo 6 klas szkół sowieckich.

Bliskich informacji udziela oraz przyjmuje zapisy — Kuratorium Okręgu Szkolnego Białostockiego, ul. Starobojska 21, Wydział Szkół Średnich.

Komunikat Urzędu Wojewódzkiego

W związku z powrotem ludności wysiedlanej i uchodźców ziem zachodnich, przebywających obecnie na terenie Województwa Białostockiego przypominamy zainteresowanym, że przed wyjazdem należy uzyskać odpowiednie zaświadczenie od Starostwa innych pobytu. Starostwo wydaje zaświadczenie na postawę spów Polskiego Związku Zachodniego. Zainteresowani winni zatem zwrócić się w tej sprawie przed wszystkim do Polskiego Związku Zachodniego ul. Warszawska 43.

„Wobec licznych zapytań w sprawie dokumentów notarialnych i hipotecznych podaje się do publicznej wiadomości, że ocalała część archiwum Wydziału Hipotecznego mieszczące się w Białymostku, przy ul. Sto-Jańskiej 17. Tam również znajdują się aktua i księgi notarialne z okresu lat 1939-1939 notariuszów, którzy urzędowni w Białymostku, Sokolce, Wysockim-Mazowiecku, Sokołowie, Tykocinie, Szczuczynie, Białostockim, Grajewie i częściowo dokumenty b. notariuszy w Bielsku, Braniewie i Ciechanowcu. Osoby uprawnione mogą tam otrzymać informacje i odpisy dokumentów.”

Dr. Maria Tarasiewiczowa

b. siedzibka

Kliniki Dziecięcej U. S. B.

Przyjmuje 8-11 i 4-5 po poł.

ul. Warszawska 77, m. 6

LEKARZ-DENTYSTA

IRENA IŻYCIA HERMAN

Przyjmuje od godz. 12-5.

ul. Słonińska 28-5

Dr. F. Sawczyk

Choroby kobiece

Białystok, Waszyngtona 1 m. 15

Przyjmuje codziennie

od godz. 14 do 17.

DOKTOR OKULISTA

Irena Ambroszkiewicz

Przyjmuje od 9-11 i od 4-5

Staro-Bojarska № 13, parter

TOWARZYSTWO UNIWERSYTETU POWSZECHNEGO

Dnia 4 marca 1945 r. odbydzie się

w Cmachu Urzędu Wojewódzkiego pokój 41

odezys p.t.t:

„Prawo Państwa Prus Wschodnich”

Część II — wygłasza cb. Okusko Władysław

Pocz. o godz. 12,15

Głoszenie Wydz. Aprobacyjnego

wysgrawis wydawnictwa drożdzy i cukierków

Pełzysknie edycja 21.I. r.b. będą wydawane na kartę żarządu Miejskiego w Białymostku drążącą kartę żywotową z m. 1945 r. i cukierki na kartę dodatkową za opłatą drożdzy z m. lipca 1945 r. ub.

Drożdże za m. lip. 1945, dla kat. I na kupon № 23 po 100 gr.

Cena drożdzy 1050 zł za 1 kg.

Cukierki (seria kart „A” i „B”) na kupon № 1 po 50 gramów.

Cena cukierków 36 zł za 1 kg.

Wydział będzie wszyskie sklepy Białostockie Spółdzielni Spożywców.